

Kot, Henryk

III Konferencja nauk pomocniczych historii

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/4, 781-782

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

była przede wszystkim historii dawnej książki polskiej; nie zabrakło jednak także tematów nowszych. Wygłoszono około czterdzieści referatów i komunikatów; połowę stanowiły wystąpienia przedstawicieli Warszawy, Krakowa i Wrocławia, co jednocześnie wskazuje, jakie są główne ośrodki badań księgoznawczych w naszym kraju. Udział w sesji wzięło około 200 osób, również goście z ZSRR, Czechosłowacji, Bułgarii, Szwecji i Francji.

Podstawowe referaty prezentowały stan badań nad różnymi aspektami dziejów książki i formułowały postulaty: prof. dr Alodia Kawecka-Gryczowa — *Dzieje drukarstwa w Polsce XV i XVI w.*, prof. dr Leszek Hajdukiewicz — *Czytelnictwo w Polsce w XVI i XVII w.*, doc. dr hab. Kazimiera Maleczyńska — *Papiernictwo w Polsce XV i XVI w.*, dr Anna Lewicka-Kamińska — *Dzieje oprawy książkowej w Polsce*, doc. dr hab. Ewa Chojecka — *Historia grafiki polskiej XVI w.*

Historyków nauki bliżej mogłyby zainteresować: referat doc. dr hab. Pauliny Buchwald-Pelcowej *Historia książki a historia literatury* oraz komunikaty (liczące często po kilkadziesiąt stron powielonego tekstu, a więc właściwie również obszernie referaty) — doc. dra Krzysztofa Migonia *O badaniach nad dziejami czytelnictwa*, doc. dr hab. Barbary Bieńkowskiej *Polscy pisarze i uczeni XVI—XVIII wieku wobec problematyki książki*, doc. dr Janiny Czerniatowicz *Drukarstwo greckie w Polsce w XVI i XVII w.*, dr Wacławy Szelińskiej *Rola książki w życiu umysłowym Polski w XV w.* oraz dr Renaty Żurkowej *Książka historyczna w środowisku mieszczan krakowskich w XVII w.*

Bezpośrednio historii nauki dotyczyły dwa obszernie komunikaty (po czterdzieści stron maszynopisu): mgr Grażyny Talar *Problematyka badań nad historią książki naukowej w okresie staropolskim* oraz mgr Anny Zbikowskiej-Migoń *Książka naukowa w produkcji typograficznej polskiego Oświecenia*. Obydwa powstały na marginesie prac doktorskich wykonywanych w Instytucie Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego i dowiodły, jak wielkie znaczenie w badaniach nad niektórymi zagadnieniami dziejów nauki mogą mieć metody bibliologiczne.

Sesji towarzyszyły dwie wystawy: w Warszawie *Książka polska wczoraj i dziś* i w Krakowie *300 lat Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Materiały z sesji zostaną wydane przez Ossolineum w osobnej księdze.

K.M.

III KONFERENCJA NAUK POMOCNICZYCH HISTORII

W dniach od 29 do 31 maja 1974 r. odbyła się w Wiśle i Katowicach trzecia już z kolei konferencja poświęcona naukom pomocniczym historii.

Tym razem gospodarz konferencji — Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach — zorganizował ją wspólnie z Instytutem Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Uczestniczyli w niej historycy oraz specjaliści zainteresowani naukami pomocniczymi historii jedenastu uniwersytetów krajowych, pięciu wyższych szkół pedagogicznych, instytutów historii Polskiej Akademii Nauk oraz przedstawiciele archiwów, bibliotek naukowych i Wydziału Produkcyjnego Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych we Wrocławiu. Z gości zagranicznych przybyli historycy z Pragi i Brna oraz przedstawiciele z Drezna.

Pierwsza tego typu konferencja (24—27 V 1972) poświęcona była ogólnym problemom nauk pomocniczych historii oraz zagadnieniom dydaktyki uniwersyteckiej w zakresie nauk pomocniczych historii.

Druga konferencja (26—30 V 1973) zwróciła uwagę szczególnie na zagadnienia badawcze dyscyplin naukowych, z których korzystają historycy. Tematyka jej

podporządkowana była zagadnieniom znaku w źródłach historycznych (heraldyka, rękopisoznawstwo, epigrafika, film).

Tematyka trzeciej konferencji poświęcona była zagadnieniom przestrzeni w aspekcie historycznym. Dotyczyła więc problematyki geografii historycznej, środowiska naturalnego i regionu, a także kartograficznej interpretacji tej tematyki. Wśród kilkunastu wygłoszonych referatów kilka dotyczyło historii kartografii. Zreferowano m.in. stan prac nad atlasem historycznym Polski (prof. W. Pałucki, IH PAN, Warszawa) oraz atlasem historycznym chrześcijaństwa w Polsce (prof. J. Kłoczowski, KUL, Lublin). Zaprezentowano również bogaty dorobek w dziedzinie kartografii historycznej naszych południowych sąsiadów — Czechosłowaków.

Główny referat z serii kartograficznych wygłosił senior polskich historyków kartografii — prof. K. Buczek (IH PAN, Kraków). Omówił on stan i potrzeby badań nad dziejami kartografii polskiej, ograniczając swe wywody do omówienia czołowych osiągnięć kartografii staropolskiej, której jest najlepszym znawcą w kraju.

Uwagi o kartografii średniowiecznej dra J. Strzelczyka (UAM, Poznań) oraz polskie mapy majątkowe z XVI—XVIII w. jako źródła historyczne (doc. S. Alexandrowicz, UAM, Poznań) były uzupełnieniem głównego referatu i nawiązywały do naczelnego tematu konferencji, czyli przestrzeni w ujęciu kartograficznym.

Ostatni dzień konferencji poświęcony był pozycji geografii historycznej w studium uniwersyteckim historii oraz dyskusji o stanie i perspektywach nauk pomocniczych historii w szkołach wyższych.

Z okazji konferencji otwarta była w salach Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego wystawa map i atlasów Oddziału Wrocławskiego Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych, na której, poza najważniejszym dorobkiem produkcyjnym, zobrazowano cały cykl opracowania redakcyjnego map, od konceptu redakcyjnego po gotowy produkt. Wystawa ta, pierwsza tego rodzaju w Katowicach, cieszyła się dużym powodzeniem i to nie tylko wśród uczestników konferencji i studentów. Zwłaszcza pokazanie całego cyklu produkcyjnego mapy przyciągało młodzież szkół średnich oraz miłośników kartografii.

Konferencja wykazała celowość dorocznych spotkań historyków i specjalistów pokrewnych dyscyplin naukowych i spełniła założenia i cele organizatorów.

Henryk Kot

ODZNACZENIE PROF. KSAWEREGO ROWIŃSKIEGO

Prezydium Polskiej Akademii Nauk uchwałą z dnia 12 marca 1974 r. nadało prof. Ksaweremu Rowińskiemu medal im. Mikołaja Kopernika, przyznawany za wybitne osiągnięcia naukowe.

K. Rowiński, profesor medycyny oraz historyk tej dyscypliny, jest członkiem Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”.

ODNOWIENIE DOKTORATÓW PROF. DR ZOFII BUDKOWEJ I DOC. DRA WŁODZIMIERZA BUDKI

Dnia 19 czerwca 1974 r. odbyła się w wypełnionej po brzegi Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego uroczysta promocja z okazji odnowienia doktoratów zasłużonych historyków, prof. dr Zofii Kozłowskiej-Budkowej i jej męża doc. dra Włodzimierza Budki.